

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka LXXV.

Vydána dne 11. června 1920.

Obsah: (Čís. 377.—379.) 377. Nařízení o výrobě a obchodu potravinovými náhražkami. — 378. Nařízení, jímž se prozatím uvádí v platnost obchodní a celní úmluva se Švýcarskem. — 379. Nařízení, jímž se prozatím uvádí v platnost obchodní a celní úmluva s královstvím Srbů, Chorvatů a Slovinců.

Čís. 377.

Nařízení vlády republiky Československé ze dne 7. května 1920

o výrobě a obchodu potravinovými náhražkami.

Na základě zákona ze dne 15. dubna 1920, č. 337 Sb. z. a n., nařizuje se toto:

§ 1.

Potravinové náhražky směji býti vyráběny a prodávány jen se svolením ministerstva pro zásobování lidu za podmínek tohoto nařízení nebo za zvláštních podmínek ministerstvem pro zásobování lidu ještě stanovených.

Za potravinové náhražky dle tohoto nařízení jest považovati všechny předměty, které v některých svých vlastnostech nebo účincích mají nahraditi potraviny nebo pochutiny.

§ 2.

Jako potravinové náhražky pokládají se zejména:

1. náhražky masných konserv;
2. masné výtažky, pokud slouží k jejich přípravě též neb výhradně i jiné dusíkaté suroviny než maso a kosti;
3. náhražky přirozených tuků, pokud nespádají pod zákon ze dne 25. října 1901, č. 26 ř. z. z r. 1902 (zákon o margarínu), stužené oleje a všechny tak upravené oleje, že se jejich původní charakter mění;
4. přípravky obsahující umělá sladidla, pokud jest používání těchto sladidel dovoleno;
5. náhražky medu a ovocných rosolů, neb pod. přípravků, umělý med, umělé ovocné krémy atd.;
6. náhražky mouky obilní a podrobně nedeklarované směsi;

7. těstoviny z jiných surovin; než z mlýnských výrobků, lepku pšeničného, vajec a vody;
8. prášky a pod. k barvení těsta sloužící a jiné přípravky vlastnosti vaječného bílku a žlutku napodobující;
9. mléčné náhražky;
10. náhražkové sýry, mající část tuků neb dusíkatých látek jiného původu než z mléka (krom sýrů margarínových — viz zákon o margarínu);
11. náhražky marmelád, připravené z jiných surovin než z ovoce a cukru;
12. náhražky šťav ovocných, náhražky syrobů ovocných;
13. náhražky koření;
14. náhražky čaje a maté, které nejsou z rodu Thea neb z Ilex Paraguayensis, jakož i kostky a extrakty a p. z nich;
15. náhražky extraktů a konserv kávových, které jsou jiného původu než z rodu Coffea;
16. kávové náhražky kromě oněch vyrobených z obilí nemletého a nsmíseného, sladovaného a nesladovaného;
17. náhražky kakaa;
18. náhražkové nápoje vzhledu a příchuti piva, k jejich výrobě sloužící prášky, kostky a pod.;
19. náhražky medoviny;
20. náhražky kořalek, rumu, koňaku, araku a i. lihovin a trestě k jejich výrobě potřebné;
21. kapaliny s jinou kyselinou než s octovou, tekutiny s kyselinou octovou, pokud nejsou kysáním octovým připraveny;
22. prášky a pod. přípravky do pečiva ke kynutí, kořenění neb navonění.

§ 3.

Žadosti za povolení potravinových náhražek podávají se výrobcem, při náhražkách původu cizozemského prodávacem u ministerstva pro zásobování lidu.

§ 4.

V žádosti jest nutno uvést:

1. jméno (firmu) a sídlo podniku výrobce, po případě prodavače;
2. jasný popis výroby neb úpravy potravinové náhražky, aby z něho bylo patrno, jakých látek a v jakém přesně označeném množství se má použít;
3. přesně doložená kalkulace prodejní ceny;
4. označení, pod kterým má potravinová náhražka býti prodávána, a návod k použití v jasné a srozumitelné formě;
5. udání odpovědného zástupce podniku, je-li podnikatelem osoba právnická, firma a pod.;
6. prohlášení žadatele, že nahradí všechny výlohy spojené s chemickým prozkoumáním potravinové náhražky.

K žádosti nutno připojit:

- a) 3 vzorky potravinové náhražky, každý v množství stanoveném v poplatkové sazbě státních zkoumacích ústavů pro potraviny,
- b) 3 kusy návrhu vnějšího obalu používaného v drobném prodeji a případných tiskopisů určených k přibalení nebo k reklamě,
- c) příkaz o tom, že byla složena u Ústřední státní pokladny v Praze taxa 70 Kč za každý výrobek ku krytí nákladu Poradního sboru pro záležitosti potravinových náhražek.

§ 5.

Nápis na vnějším obalu v drobném obchodě užívaném buď upraven takto:

- a) označení potravinové náhražky,
- b) jméno (firma) výrobce a místo výroby,
- c) cena v drobném obchodě v korunové měně.

Výrobce může kromě předepsaného nápisu dáti na vnější obal vytisknouti ochrannou známku, jež však nesmí býti na újmě zřetelnosti nápisu a nesmí také odběratele uváděti v omyl.

Ochranná známka musí býti již uvedena v žádosti o povolení potravinové náhražky, a je-li již registrována, doložena vysvědčením o registrování.

§ 6.

Ministerstvo pro zásobování lidu rozhodne po případném slyšení poradního sboru pro záležitosti potravinových náhražek, když si dle potřeby opatřilo odborný chemický nálezný státního ústavu pro zkoumání potravin, zdali a za jakých podmínek a na jakou dobu se potravinová náhražka připustí do obchodu.

Ministerstvo pro zásobování lidu rozhoduje podle volného uvážení, nejsouc vázáno dobrozdáním poradního sboru (§ 7).

Ohledně potravinových náhražek uvedených v § 2, č. 18. a 20., povolení se uděluje jen v dohodě s ministerstvem financí.

Potravinové náhražky mohou býti připuštěny:

- a) jsou-li vyrobeny z bezvadných surovin,
- b) jsou-li zdraví neškodné,
- c) jsou-li čisté a nezkažené,
- d) mají-li přiměřené označení,
- e) jsou-li účelné,
- f) je-li přiměřená cena, a konečně
- g) když se prodávají ve stavu zabaleném.

O povolení nebo zamítnutí buď žadatel vyrozuměn.

§ 7.

Poradní sbor pro záležitosti potravinových náhražek má podávati ministerstvu pro zásobování lidu posudky a návrhy v záležitosti výroby a prodeje potravinových náhražek.

Členy poradního sboru pro záležitosti potravinových náhražek jmenuje ministerstvo pro zásobování lidu.

Stálými členy jsou zástupci ministerstva pro zásobování lidu, zástupce ministerstva veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy, odborný znalec potravinářské chemie, odborný znalec zbožíznalství a mikroskopie a zástupcové státních nebo státem uznaných zkoumacích ústavů; dle potřeby mohou býti přizváni: zástupcové obchodníků a živnostenských komor, zástupcové jiných ministerstev, jakož i zástupcové výrobců a konsumentů.

Schůze poradního sboru řídí zástupce ministerstva pro zásobování lidu.

Ministerstvo pro zásobování lidu stanoví členům poradního sboru, pokud nejsou zástupci ministerstev a obchodníků a živnostenských komor, za schůze a zvláštní práce odměnu, jež hradí se z prostředků státních.

§ 8.

Povolné potravinové náhražky zapisují se do zvláštního rejstříku, vedeného u ministerstva pro zásobování lidu, dle obsahu povolovacího výnosu.

Datum a číslo povolovacího výnosu musí býti zřejmým uvedeno na vnějším obalu užívaném v drobném obchodu.

V úředním seznamu zapsané potravinové náhražky uveřejní se v jistých časových obdobích v úředním listě.

§ 9.

Ministerstvo pro zásobování lidu může ve zvláštních případech upustiti od požadavků uvedených v § 4, odst. 2., lit. b), v § 5 a v § 6, lit. g).

§ 10.

Výlohy spojené s odborným chemickým zkoušením vyměřené dle sazby pro státní zkoumací ústavy musí býti zapláceny nejdéle do 8 dnů po došlém vyzvání, poplatek Kč 50— pro poradní sbor pro záležitosti potravinových náhražek současně s podanou žádostí.

§ 11.

Ministerstvo pro zásobování lidu může kdykoliv naříditi revisi podniků, v nichž se potravinové náhražky vyrábějí nebo prodávají.

Dozorčí orgány uvedené v § 2 zákona ze dne 16. ledna 1896, č. 89 ř. z. z r. 1897, orgány státních zkoumacích ústavů a osoby ministerstvem pro zásobování lidu k tomu zmocněné jsou oprávněny ve všech místnostech, v nichž se potravinové náhražky vyrábějí, upravují, uschovávají nebo prodávají, konati prohlídky a odebrati vzorky potravinových náhražek i surovin, ze kterých jsou vyráběny.

Orgánům těmto musí býti podnikateli nebo jejich zástupci dána žádaná vysvětlení o způsobu výroby neb úpravy a o látkách při tom použitých.

Dozorčí orgány nesmí — kromě služební zprávy na ministerstvo pro zásobování lidu — nikomu sdělití ničeho o zkušenostech a zařízeních, jež při provedení výkonu seznali.

Výlohy spojené s revisí podniku a s odborným chemickým přezkoumáním odebraných vzorků jest povinen podnikatel nahraditi jenom tehdy, stala-li se revise jednou v roce k příkazu ministerstva pro zásobování lidu, anebo v tom případě, že při jiných nebo opětovných prohlídkách bylo shledáno, že výrobek zkoušený nevyhovuje tomuto nařízení nebo podmínkám v povolovacím výnosu uvedeným.

§ 12.

Povolení k výrobě a prodeji potravinových náhražek může býti odvoláno, není-li tu již podmínek, na jejichž podkladě povolení bylo dáno, anebo nejsou-li zachovány předpisy o prodeji a nabídce.

Po odvolání povolení směji se zbylé zásoby potravinových náhražek prodávati jenom se svolením ministerstva pro zásobování lidu.

Odvolání povolení uveřejní se v úředním listě.

§ 13.

Uvádí-li někdo potravinové náhražky do obchodu proti předpisům tohoto nařízení nebo jednala-li proti předpisům §§ 8 a 11, potrestá se politickým úřadem okresním, na Slovensku a v území Podkarpatské Rusi administrativní policejní vrchností, peněžitým trestem až do 20.000 Kč nebo vězením až do šesti měsíců, není-li podmínek pro přísnější potrestání dle předpisů jiných. Tyto tresty mohou býti za přítežujících okolností uloženy současně.

Týmž trestům podléhají spolupachatelé a jiní účastníci.

§ 14.

Byl-li přestupek spáchán při provozování živnosti, může býti vyslovena ztráta živnostenského oprávnění na vždy nebo na čas.

Dále lze vysloviti, že náhražkové suroviny, výrobky neb obaly vztahující se ku trestnému činu, po případě výtěžek z nich propadají ve prospěch státu.

Je-li zřejmě jednáno proti tomuto nařízení, může býti uznáno na propadnutí surovin, výrobků nebo obalů, i když k potrestání určité osoby nedojde.

§ 15.

Politické okresní úřady, na Slovensku a v území Podkarpatské Rusi administrativní vrchností, státní policejní úřady a k tomu zmocnění orgánové ministerstva pro zásobování lidu mohou k zajištění propadnutí učiniti potřebná zajišťovací opatření, proti nimž není odvolání.

Úřad nebo orgán k tomu oprávněný může zajištěné předměty seiziti ještě před prohlášením za propadlé, vznikly-li by jejich uschováním náklady, nebo jest nebezpečí jich zkázy.

§ 16.

Nařízením tímto nejsou dotčeny předpisy týkající se úpravy obchodu určitými potravinovými náhražkami a předpisy živnostensko-právní, týkající se živnostenského oprávnění a živnostenských provozoven.

§ 17.

Ministerstvu pro zásobování se ukládá, aby nařízení toto provedlo ve srozumění s ministerstvem veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy a s ministerstvem vnitra.

§ 18.

Nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Tímto dnem přestává platiti nařízení bývalého úřadu pro výživu obyvatelstva ze dne 31. března 1918, č. 125 ř. z.

Dr. Veselý v. r.,

v zastoupení ministerského předsedy.

Sonntág v. r.,

jako ministr financí a správce ministerstva pro zásobování lidu.

Dr. Beneš v. r.

Dr. Winter v. r.

Habrman v. r.

Dr. Heidler v. r.

Klořáč v. r.

Hampl v. r.

Staněk v. r.

Dr. Franke v. r.

Prášek v. r.

Dr. Hodža v. r.